

De beperkte visie van Yves Desmet uitvergroot

In zijn opiniestuk van vrijdag 10 november ll. vertolkt Yves Desmet ogenschijnlijk een progressief standpunt door te stellen: “Bovendien dringt de vraag zich op of we mordicus moeten blijven vasthouden aan een migratiestop. De demografische evolutie en de veroudering zullen er ons vroeg of laat toe dwingen om opnieuw contingenten vreemde arbeiders en bedienden toe te laten, al was het maar om de tekorten op de eigen arbeidsmarkt op te vangen.” Deze beperkte visie op de ontwikkeling van de samenleving – ik verklaar me straks nader – wordt op de eerste bladzijde van *De Focus* ook uitvergroot.

Bij een volledige visie op een duurzame ontwikkeling van onze samenleving moet minstens rekening worden gehouden met het geheel van economische, sociale en ecologische criteria én dat in mondiaal perspectief. Yves Desmet focust op de economische en sociale criteria, maar maakt abstractie van de ecologische criteria. Immers de totale milieudruk op onze omgeving wordt bepaald door drie factoren: de wijze van produceren, de wijze van consumeren en de totale bevolking. Nog geen maand geleden werd via verschillende scenario's in het Milieu- en natuurrapport Vlaanderen deze samenhang duidelijk geïllustreerd. Hieruit blijkt dat zonder gewijzigd beleid de totale milieudruk nog zal toenemen of in elk geval de draagkracht van onze omgeving zal blijven overschrijden. Dit komt omdat de overheid zich er in het verleden voornamelijk heeft op toegelegd om de wijze van produceren milieuvriendelijker te maken. Dit was en is niet voldoende om de totale milieudruk te stabiliseren of te doen afnemen. De wijze van consumeren van de modale Vlaming werd en wordt geen strobreed in de weg gelegd én aan de totale bevolking werd helemaal niet getornd. De keuze is dus duidelijk: ofwel worden drastische maatregelen genomen om ons op een andere wijze te laten consumeren ofwel wordt een open discussie gehouden over het totaal aantal Vlamingen.

Over de consumptiepatronen kan ik het op een andere keer in detail nog hebben. Even een voorzet. Welke wetgeving bestaat er op de tienduizenden gevaarlijke stoffen die sedert de economische expansie van na WO II op de markt werden gebracht? Is er voldoende rekening gehouden met de (eco-)toxicologische gevolgen voor mens en milieu? Hoe ver staat het met de ecotaks uit 1993? Wordt bij steunmaatregelen aan bedrijven altijd rekening gehouden met ecologische criteria? Waarom lopen de bedrijven niet storm om een ecolabel voor hun product aan te vragen? Hoe komt het dat de invoering van de terugnameplicht een verhaal is van vallen en opstaan? Zijn de recente maatregelen inzake mobiliteit echt een consequent doortrekken van de conclusies in het Milieu- en natuurrapport Vlaanderen? Enz.

Yves Desmet focust echter met een oneliner op de totale bevolking en maakt abstractie van de vorige twee factoren. M.a.w. als we zien dat we met een klassiek milieubeleid de grenzen bereikt hebben om in te grijpen op de productiepatronen én als we vaststellen dat er geen politiek draagvlak is om de consumptiepatronen drastisch te wijzigen, dan blijft alleen de totale bevolking over om in te grijpen. Het totaal aantal mensen wordt bepaald door geboorte, sterfte én migratie. Nooit wordt de koppeling gemaakt met de mogelijke overbevolking in Vlaanderen, wel integendeel. Immers, sommige politici pleiten ervoor het kindergeld te verhogen om zo het aantal geboortes te stimuleren. Waardig sterven is in de praktijk nog steeds dode letter. En nu wordt ook migratie bepleit in ons eigenbelang ... om de totale bevolking minstens op peil te houden, misschien wel te laten toenemen.

Indien we dit alles in mondiaal perspectief beschouwen dan wordt het natuurlijker nog complexer. Als een Vlaming evenveel petroleum gebruikt als negentig Kongolezen, dan kan

misschien de vraag eens worden beantwoord waar de overbevolking nu feitelijk zit. Gelukkig geeft Yves Desmet zelf een gedeeltelijk antwoord: “Nergens is ook maar een begin van een aanzet te bespeuren van een beleid dat op grensoverschrijdend vlak de oorzaken van de migratie terugschroeft.” Concreet betekent dit dat wij vanuit Vlaanderen (of België) inspanningen moeten leveren om schone technologie ter beschikking te stellen van ontwikkelingslanden in de brede zin van het woord. Dit geeft ook aan dat mensen in Zuid en Oost op zoek zijn naar dezelfde consumptiepatronen als deze van ons. En inderdaad, ook daar moet een demografisch beleid worden gestimuleerd. Ontwikkelingssamenwerking hoort een bezorgdheid te zijn, niet van een staatssecretaris, maar van alle ministers, de *primus inter pares* voorop. De agenda van de pas opgerichte Interdepartementale Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking is meteen goed gevuld.

Het is een complexe uitdaging waarvoor we staan van het oogpunt van duurzame ontwikkeling. In de Westerse wereld, waaronder Vlaanderen, moet de totale milieudruk naar beneden, o.a. opdat er ruimte zou gecreëerd worden voor de rest van de wereld. Dit betekent dat we alle factoren die bijdragen tot de totale milieudruk in vraag moeten durven stellen, niet alleen in de rest van de wereld, maar ook bij ons. Hou nu een serene discussie alvorens drastische maatregelen moeten worden genomen met alle mogelijke politieke en sociale schokgolven die daarvan het gevolg kunnen zijn. Ik wil mij in elk geval hoeden voor niet-menswaardige oplossingen die op dat moment zouden kunnen worden voorgesteld. De geschiedenis heeft ons reeds veel geleerd. Daarom een pleidooi om het niet bij oneliners te houden.

Bernard MAZIJN